CDA WESTLAND

Onderwerp
Eerste termijn begrotingsraad

Naaldwijk, 2 november 2026

Voorzitter,

Voor ons ligt de eerste begroting van deze bestuursperiode en daarmee ook de eerste begroting van het college in de nieuwe samenstelling. Het CDA is blij met de keuzes die gemaakt worden in het collegewerkprogramma en de eerste begrotingswijziging. Er is ruimte voor investeringen in onze gemeente, we gaan werken aan grip op de fysieke ruimte en creëren daarmee letterlijk en figuurlijk ruimte voor woningbouw, en we werken aan grip op de zorg en geven ruimte aan de samenleving. Dat past bij het CDA: een gemeente waarin mensen meedoen en mee kunnen doen.

Met deze eerste begroting komt er gevoelsmatig een eind aan de periode sinds de gemeenteraadsverkiezingen. Met een nieuwe gemeenteraad, een afgeronde coalitievorming, een coalitieakkoord, een collegewerkprogramma, en nu de eerste begrotingsbehandeling, staat de basis voor de koers van de gemeente voor de komende jaren. Met het stellen van doelen zetten we de organisatie in zijn kracht en kunnen we elke dag werken aan een nog beter Westland.

In de tekst staan vragen aan het college gemarkeerd met '**>>**'.

Ruimte voor investeringen
De financiële basis van Westland is stevig. Dat geeft ruimte om te investeren in de gemeente in de komende jaren. De komende jaren worden er miljoenen euro's incidenteel en tot bijna 4 miljoen euro structureel geïnvesteerd in de economie en samenleving van Westland. Die investeringen vinden op allerlei terreinen plaats: van de verdere realisatie van de Flora Campus tot sportvoorzieningen, en van verdere vergroening van onze wijken tot het verbeteren van de verkeersveiligheid.

Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
fractie@cdawestland.nl
www.cdawestland.nl

Financiën
Als CDA vinden we het belangrijk dat we goed passen op onze financiën, en dat rekeningen niet onnodig worden doorgeschoven naar volgende generaties. We vinden het daarom passend om het college te blijven wijzen op risico's en externe factoren. Bijvoorbeeld de huidige onzekerheid op wereldwijde kapitaalmarkten welke invloed hebben op de rentepercentages van overheidsleningen. Uit de technische beantwoording blijkt dat elk procentpunt stijging in rente tot wel 2,5 miljoen euro extra per jaar zou kunnen kosten in rentelasten.

>> Heeft het college financiële scenario's voor de toekomst en hoe zijn deze van invloed op huidige begrotingskeuzes?

Glastuinbouw en Flora Campus Westland
Het CDA is ervan overtuigd dat nú investeren zorgt voor een stevigere economie en samenleving in de toekomst. Het is kenmerkend Westlands om vooruit te kijken en op tijd te investeren. Veel mensen en organisaties kijken op dit moment met bewondering en enige jaloezie naar Westland omdat wij als een van de weinige gemeenten in Nederland geen netcongestie hebben. En dat terwijl het grootste deel van Nederland op slot zit waardoor bedrijven niet kunnen uitbreiden en mensen niet kunnen verduurzamen. De uitgestelde investeringen kosten de Nederlandse economie naar schatting tussen de 10 en 40 miljard euro per jaar. Westland durfde tegen de stroom in een aantal jaar geleden te investeren: ondernemers schaften wkk's aan, wij investeerden in het elektriciteitsnet. Het is die samenwerking tussen overheid en bedrijfsleven die elkaar juist kan versterken.

Daarom zijn we groot voorstander van de investeringen die we nu doen in de bouw van de Flora Campus waar onderwijs, onderzoek en innovatie in de glastuinbouw samen gaan komen. Ook hier versterken overheid en bedrijfsleven elkaar. De campus moet ervoor zorgen dat we ook weer de komende dertig tot vijftig jaar toonaangevend zijn als Westland. Dat is hard nodig gezien alle uitdagingen waar de sector de komende jaren voor staat: de energietransitie, duurzaam telen en zorgen voor voldoende water.

Glastuinbouw en droogte
Afgelopen zomer hebben we de impact van droogte en klimaatverandering kunnen zien. Glastuinbouwondernemers die voorheen gemakkelijk van oppervlaktewater gebruik konden maken, werden voor het eerst voor lange tijd verboden dat te doen. Veel van deze bedrijven in oppervlakteteelten hebben waterbassins of -silo's van te beperkte omvang voor langdurige en intensieve droogteperiodes. Voor veel ondernemers kwam er deze zomer net op tijd weer neerslag waardoor onttrekking van water weer mogelijk werd. Hoe snel de poli-

Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
fractie@cdawestland.nl
www.cdawestland.nl

tieke druk en discussie opkwam, hoe snel deze ook voor ons gevoel weer verdween. Het CDA maakt zich zorgen over hoe voorbereid we als gemeente en sector zijn op de volgende droogteperiode.

>> Hoe gaat het college om met langere en intensievere droogteperiodes in de toekomst, van het creëren van voldoende waterbergingen tot beleid over hoe water wordt verdeeld in tijden van schaarste, en hoe houdt het college daarbij de belangen van de glastuinbouw in beeld?

Lokale heffingen en afval
Westland is in staat om de lokale woonlasten relatief laag te houden. Daarmee staan we qua lokale woonlasten in de onderste helft van de rangschikking van Zuid-Hollandse gemeenten. Veel aandacht gaat dit jaar echter terecht uit naar de stijging van de afvalstoffenheffing. De kosten voor het verwerken van ons afval zijn de afgelopen jaren flink toegenomen. De hoeveelheid afval per inwoner hebben we ook nog niet effectief weten te verminderen. En bovendien hebben we jarenlang tekorten toegedekt vanuit de afvalreserve. Het CDA heeft hier eerder voor gewaarschuwd en vindt dit geen eerlijke situatie. De afgelopen jaren hebben we de rekening te veel doorgeschoven naar volgende jaren, en daarom staan we daar nu voor aan de lat. We constateren dat de verhoging van de afvalstoffenheffing daarom snel nodig is.

Wij zijn ervan overtuigd dat wij ook hier als Westlanders de schouders onder moeten zetten. Het CDA wil met het college en de andere partijen op zoek naar de juiste weg om de hoeveelheid restafval per Westlander te verminderen. Dat is goed vanuit het oogpunt van duurzaamheid én is financieel goed beleid. We zien dat het college hier nu voortvarend mee aan de slag is gegaan en de raad op tijd betrekt via werkgroepen. We roepen het college op helder neer te zetten waar de problemen in onze afvalberg zitten en uit welke oplossingen we kunnen kiezen als gemeenteraad.

>> Hoe wil het college onze inwoners vroegtijdig meenemen in het afvalbeleid, en kan het college effectief communiceren welke financiële consequenties een vermindering van onze hoeveelheid restafval kan bewerkstelligen?

Grip op de fysieke ruimte en ruimte voor wonen
Het CDA is blij met de nadruk op ruimte en woningbouw in deze bestuursperiode. De schaarse ruimte in Westland dwingt ons tot het maken van duidelijke keuzes. Tegelijkertijd blijven we zien dat we medeoverheden zoals de provincie keihard nodig hebben om initiatieven op gang te brengen. Deze medeoverheden vragen al jaren onze visie op de schaarse ruimte. We kijken daarom erg uit naar de verdere uitwerking van het college van de ruimtelijke visie op Westland in combinatie met de visie op de ontwikkelingen in de glastuinbouw. Als CDA

Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
fractie@cdawestland.nl
www.cdawestland.nl

staan we daarbij voor onze glastuinbouw. Wij hopen dat het college daarbij als uitgangspunt neemt dat er gebieden aangewezen worden waar voldoende areaal en hoogwaardige productie kan plaatsvinden, dat er intensivering mogelijk gemaakt wordt in gebieden zodat er ruimte ontstaat op andere percelen, en dat er mogelijkheden gecreëerd worden voor percelen waarvan we allemaal aanvoelen dat een andere functie daar mogelijk zou kunnen zijn. Wij zien dit soort percelen het liefst tegen de dorpskernen aan liggen zodat nieuwe woningen aansluiten op bestaande voorzieningen. Wij hebben daarbij bovendien de voorkeur voor de bouw van betaalbare woningen om de levendigheid van de dorpen op peil te houden. Om deze ruimtelijke keuzes later te borgen, zijn we erg positief over de verdere verkenning van een glastuinbouwfonds dat herstructurering op gang moet brengen.

>> Hoe gaat het college de provincie betrekken bij deze uitwerking van de ruimtelijke visie op Westland, en bij de onderzoeken naar een glastuinbouwfonds?

Woningbouw en volkshuisvesting
Door keuzes te maken in onze ruimte, ontstaat er letterlijk en figuurlijk ruimte voor andere initiatieven. De komende jaren is woningbouw een van de prioriteiten. En dat is nodig: starters, senioren en gezinnen hebben alle moeite met het vinden van geschikte woningen. Het CDA is blij dat alles rondom woningbouw en volkshuisvesting bij één wethouder in de portefeuille terecht is gekomen. Wij hopen daardoor de komende jaren de gewenste versnelling te gaan zien. We zien daarvan al de eerste resultaten: we kijken uit naar het rapport dat de woningbehoefte in kaart heeft gebracht, en we kijken uit naar het volkshuisvestelijk programma voor Westland en zijn blij dat de gemeenteraad daar actief in wordt betrokken.

Het CDA is blij met de aandacht voor groepswonen en de ambitie van het college om ten minste de eerste paal te willen gaan slaan voor een van de projecten. In de afgelopen weken hebben wij contact gehad met meerdere initiatieven voor groepswonen. Veel verenigingen bestaan al 5 tot 7 jaar. Wij herkennen dat de duur van de trajecten een serieus risico is voor sommige verenigingen waarvan het ledenbestand ook steeds ouder wordt. Wij hebben hierover ook een brief ontvangen van het Westlands Collectief Woongroepen. Het bieden van perspectief helpt om de realisatie van woongroepen dichterbij te brengen.

>> Kan het college aangeven welke inspanningen zij heeft gedaan voor de verschillende initiatieven en welk perspectief er per dorpskern is voor groepswonen?

Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
fractie@cdawestland.nl
www.cdawestland.nl

Starters, senioren en gezinnen zitten klem op de woningmarkt. We volgen de ingezette acties vanuit het college daarom met belangstelling. We zijn positief over het voornemen van het college om het wooninvesteringsfonds breder in te gaan zetten. Het grootste deel van het gereserveerde geld in het fonds staat immers al een aantal jaar onaangeraakt op de plank. We zijn benieuwd of een verdere toepassing van het instrument KoopStart daarvoor geschikt is. Mocht dit zo zijn, vragen wij uw aandacht voor de toewijzing van deze koopwoningen aan Westlandse starters en jongeren. Daarnaast is er terecht aandacht voor de toewijzing van sociale huurwoningen aan Westlanders en we kijken daarom uit naar de wijzigingen van de huisvestingsverordening in 2027 en 2028. Ook lezen we dat het college een actieplan doorstroming wil presenteren. Daar zijn wij erg positief over. Het verhuizen van ouderen naar passende seniorenwoningen, betekent dat er weer woningen beschikbaar komen voor jonge gezinnen en starters. We zien daar mogelijk ook een rol voor het wooninvesteringsfonds weggelegd nu bekeken gaat worden hoe dit fonds breder kan worden ingezet.

Een dak boven je hoofd hebben is één, het is ook goed om aandacht te blijven houden voor de leefbaarheid. Daarom blijven we aandacht vragen voor het bouwen van voorzieningen zoals een huisarts, de uitbreiding van sportvoorzieningen en aandacht voor verkeersveiligheid in de omgeving. Daarnaast hechten wij veel waarde aan ruimte voor groen en de mogelijkheden voor recreatie. Op die manier is het prettig wonen, werken en recreëren in Westland.

>> Kan het college in haar onderzoek bekijken hoe het wooninvesteringsfonds ingezet kan worden voor de bevordering van doorstroming en de bouw van meer betaalbare woningen voor Westlandse starters, bijvoorbeeld door meer gebruik te maken van KoopStart?

Grip op zorg en ruimte voor onze samenleving

Zorg en ondersteuning zijn over het algemeen goed geregeld in Westland. Samen met onze maatschappelijke partners als Vitis Welzijn en het Sociaal Kernteam kunnen we ook veel doen aan preventie. Dat is een groot goed. Het is hard werken om dat wat nu goed is, ook goed te houden voor de toekomst. Daarom zijn we blij met de aandacht voor zorg, preventie en ondersteuning zoals de aanpak van eenzaamheid in de begroting en het collegewerkprogramma.

De bevolking vergrijst en we zien steeds vaker complexe zorgvragen bij ouderen én jongeren. Tegelijkertijd willen we met elkaar dat wachtlijsten in bijvoorbeeld de Wmo worden ingekort. Wij vragen uw aandacht voor de stijgingen van de kosten in de jeugdzorg en de Wmo met miljoenen per jaar, en zijn blij met de inzet van het college om hier meer grip op te krijgen. Het normaliseren en beteugelen van de kosten is niet makkelijk gezien veel regelingen een

Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
fractie@cdawestland.nl
www.cdawestland.nl

openeindekarakter hebben. Daarnaast zijn een aantal maatregelen afhankelijk van Rijksbeleid, bijvoorbeeld de maatregelen uit de hervormingsagenda. Positief zijn wij over het treffen van lokale voorzieningen voor specialistische jeugdhulp die nu nog regionaal wordt ingezet. Wij vragen uw aandacht om deze acties ook goed te blijven monitoren zodat het college en de gemeenteraad inzicht hebben in de effectiviteit van de maatregelen.

Ook willen wij uw aandacht vragen voor een goede overgang tussen jeugd- en volwassenenzorg. Dit is immers een kwetsbaar moment voor veel jongeren. Onze fractie heeft daarnaast bij de behandeling van het nieuwe veiligheidsbeleid aandacht gevraagd voor de aanpak van zorgfraude. We zien hier in toenemende mate aandacht voor gevraagd worden door verschillende overheden.

>> Kan het college aangeven of er voldoende monitoringsinstrumenten zijn om de effecten te kunnen volgen van de maatregelen die kosten moeten beteugelen in het sociaal domein?

>> Welke aandacht geeft het college aan de aanpak van zorgfraude, en hoe kunnen inwoners hierin meegenomen worden?

Het CDA vindt dat we als overheid terughoudend moeten zijn en er veel ruimte over moet worden gelaten aan de samenleving. Wij herkennen die houding ook bij het college en zijn daar positief over. Westland kent ontzettend veel verenigingen en vrijwilligers. Wij vinden dat de gemeente hen moet helpen en niet in de weg moet zitten. Dat wordt helaas nog niet altijd zo ervaren. In de uitvoering van het beleid vragen wij daarom uw aandacht om naar de geest van regelgeving te kijken in plaats van de letter, en naast verenigingen en initiatieven te gaan staan om te kijken naar de mogelijkheden in plaats van de belemmeringen.

In de samenleving zien we veel zorgen over de stijging van de energieprijzen in de afgelopen maanden. Het CDA is positief over de aandacht voor energiearmoede via onder andere de fixbrigade van Vitis Welzijn. In de begroting lezen we dat de laatste SPUK-middelen energiearmoede in 2026 zijn besteed.

>> Hoe blijft het college financieel en beleidsmatig aandacht geven aan de bestrijding van energiearmoede in 2027, en hoe houdt het college rekening met de gevolgen van de stijging van de energieprijzen?

Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
fractie@cdawestland.nl
www.cdawestland.nl

Leefbare dorpen
Westland is een verzameling van dorpen. We zijn trots op onze dorpscultuur en vinden dat we daar ook blijvend aandacht voor moeten hebben in de verdere groei van onze gemeente. Het CDA zet in op verdere groei met behoud van de eigen dorpscultuur. Met deze groei wordt het ook steeds drukker in onze gemeente. We zijn daarom blij met de inzet van het college op verkeersveiligheid, parkeren en doorstroming in en rondom de dorpen. De aanpak van verkeersveiligheid door het gebruik van de jaarlijkse veiligheidsrapportage stemt positief. Wel hopen wij dat er voldoende ruimte blijft voor de veiligheid van verkeerssituaties die zich onverwachts aandoen. De aanpak van specifieke knelpunten in een aantal dorpen wordt positief ontvangen, zoals de kruispunten Heulweg/Dorpskade en de Herenstraat/Plein in Wateringen, de Kasteelweg in De Lier, en de Pijle Tuinenweg, de Stokdijkkade en de Verdilaan in Naaldwijk. Onze fractie kijkt daarnaast uit naar de visie op het openbaar vervoer in Westland en denken hierin graag mee met het college.

In het kader van de verkeersveiligheid- en doorstroming vragen wij uw aandacht voor een aantal situaties. Ten eerste, de geplande aanpassingen aan de rotonde Noordweg/Ambachtsweg in Wateringen. Deze rotonde zou in 2026 worden aangepast voor de fietsveiligheid. Onze fractie is daar positief over. Wij zijn benieuwd of de aanpassingen afgestemd worden op de toekomstige ontwikkelingen aan de Kerklaan en de Ambachtsweg. Ten tweede, de Dijkstraat in Honselersdijk. Graag zien we daar op korte termijn verbetering in de verkeersveiligheid zodat dit ook bij de centrumontwikkelingen betrokken kan worden. Ten derde, de rotonde Zwethlaan/Veilingroute. Hiervoor gaat het college in gesprek met de provincie. Met de realisatie van de vernieuwde afslag Wippolderlaan zijn we benieuwd wat hier op korte termijn concreet voor nodig is. Ten vierde en tot slot, zijn we benieuwd naar de planning van de metropolitane fietsroutes van Westland naar Delft en Den Haag. We begrijpen dat de metropoolregio voor 70% in de kosten bijdraagt als deze tijdig worden gerealiseerd.

>> Kan het college voor deze vier punten aangeven welke inzet en resultaten ze verwachten voor het resterende jaar en voor het komende jaar?

We zijn positief over de investeringen die gedaan gaan worden in een aantal dorpscentra vanuit de reserve centrumplannen, met name voor Monster, Wateringen, Poeldijk, Maasdijk en Honselersdijk. Bij de ontwikkelingen in deze dorpscentra vragen wij u om aandacht voor een aantal zaken. Ten eerste, in Monster zien we positieve ontwikkelingen nu op de plek van het oude gemeentehuis een nieuw appartementencomplex is gerealiseerd, en er ook in het centrum, letterlijk en figuurlijk, meer leven in de brouwerij komt. We zien graag dat we gaan doorpakken met het transformeren van dit deel van Monster. In het bijzonder hebben wij daarbij aandacht voor De Noviteit. We zien graag dat we serieuze

Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
fractie@cdawestland.nl
www.cdawestland.nl

stappen gaan zetten deze periode naar een huis van de buurt. Ten tweede, we zijn positief over de focus van het college op het gebied rondom de Bartholomeuskerk in Poeldijk. We geven het college graag mee om in de plannen daarvoor de energie en vrijwilligers van BijBarth in te zetten. Ten derde en tot slot, we zijn positief over het in fases realiseren van het Verdigebied in Naaldwijk. Dit schept ruimte in de organisatie om aandacht te besteden aan een aantal dorpen. Wij steunen de ingezette koers van het college op dit punt.

>> Kan het college aangeven hoe ze de komende periode concreet uitvoering willen gaan geven aan de centrumplannen en hoe de genoemde punten mee worden genomen?

Politiek en gemeenteraad
Het CDA is trots op de samenwerking met verschillende coalitie- en oppositiepartijen in de afgelopen periode. Wij hopen die brede samenwerking de komende jaren voort te zetten. Wij hopen dat er daarbij aandacht is vanuit alle politieke partijen voor de effectieve inzet van raadsinstrumenten. Wanneer de politiek verantwoordelijk hiermee om gaat, is er ruimte en vertrouwen richting de organisatie om zijn werk te kunnen doen.

Daarmee geven we als CDA ook een compliment aan onze ambtelijke organisatie. Zonder hen kunnen de ambities van deze gemeenteraad en het college niet waargemaakt worden. We herinneren daarbij graag aan het feit dat hoe meer ambities wij als partijen uitspreken, hoe groter een organisatie dreigt te worden. De inrichting van de gemeentelijke organisatie vraagt daarom blijvende aandacht en prioritering vanuit de politiek. Daarbij vinden wij het belangrijk dat er voldoende vast personeel is zodat er tijd en energie gestoken kan worden in ontwikkeling van vaardigheden en kennis van de gemeente. Dat vraagt goed werkgeverschap van de organisatie.

Als Westland staan we niet alleen. Wij roepen het college daarom op om de samenwerking te blijven zoeken met ondernemers, maatschappelijke organisaties en medeoverheden. Zeker gelet op de Provinciale Staten en Waterschapsverkiezingen van begin volgend jaar. Een heel aantal ambities van dit college raken immers de beleidsterreinen van de provincie en het hoogheemraadschap. Ook het CDA zal de komende jaren blijven inzetten op goede relaties met onze medeoverheden, bedrijven en maatschappelijke organisaties.

Auditcommissie
Wij zijn positief over het voornemen van de auditcommissie om een meer verdiepende en signalerende rol te willen gaan spelen door een aantal thema's gericht op te pakken. De beschreven onderwerpen door de auditcommissie komen overeen met de genoemde risico's en externe factoren in deze bijdrage.

Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
fractie@cdawestland.nl
www.cdawestland.nl

Voor onze fractie brengen we de volgende prioritering aan in de onderwerpen: (1) systematiek lokale heffingen; (2) projectbeheersing grote investeringen en vervangingswerkzaamheden; (3) subsidieverlening en -verantwoording; (4) risicomanagement en interne beheersing. We zien uw uitgeschreven voorstel graag tegemoet.

Tot slot
Het CDA is trots op Westland en de Westlandse mentaliteit. Veel van onze innovaties en gebruiken vinden hun oorsprong in de glastuinbouw. Als er niet ooit een tuinder belangstellend bij de gasboringen in Monster had gevraagd naar de warmte diep in de aarde en zelf de eerste boring initieerde, hadden we nu misschien geen toonaangevend aardwarmtenetwerk. Als jaren geleden niemand had gesignaleerd dat we uitbreiding van het elektriciteitsnet nodig zouden hebben, zaten we nu net zo op slot voor wat betreft elektriciteit als vele andere delen van Nederland. Als we terugkijken naar de eerste initiatieven voor de huisvesting van internationale medewerkers en dat vergelijken met de huidige aantallen bedden dat beschikbaar is voor deze doelgroep, dan is er de afgelopen jaren veel werk verzet.

Daarbij weten we dat elke verandering hinder brengt. Wegwerkzaamheden bij het aanleggen van een warmtenet, het steeds zichtbaarder worden van onze elektriciteitsinfrastructuur, of discussies over de locatie en het aantal bedden voor de huisvesting van internationale medewerkers. Eén ding is zeker: wanneer we er als Westland de schouders onder zetten, bouwen we elke dag weer verder aan onze gemeente.

We spreken ons vertrouwen uit in het net aangetreden college. De begroting en het collegewerkprogramma zetten de lijnen uit voor de komende jaren. Onze fractie heeft in eerste termijn geen moties ingediend en bekijkt op basis van de eerste termijn van de andere fracties, het college en de behandeling in tweede termijn of daar aanleiding voor is.

Hoogachtend,

Namens de fractie van CDA Westland,

Dhr. K.W.J. (Kevin) Klinkspoor
Fractievoorzitter

Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
fractie@cdawestland.nl
www.cdawestland.nl